

Norges miljø og biovitenskapelige universitet

Handelshøgskolen

Eksamen i: **ECN 122 – Introduksjon til makroøkonomi II**
Onsdag 19. mai 2021, kl 14-17:30 (3,5 timer)
Dette er oppgavene for **del 1 (fleirvalg)**

Verktøy: **Alle, men krever individuell besvarelse uten hjelp fra andre**

Fagansvarlig: Eirik Romstad. Tekniske problemer på eksamen meldes IT (tlf. 6723 0555)

Ekstern kontrollør av oppgaveteksten: Bjarne Ytterhus, Handelshøyskolen BI

Les instruksene under nøye:

- Eksamen har tre hoveddeler (poeng og anbefalt tid i parantes): (1): 30 fleirvalgsspørsmål (30 poeng, maks 70 minutt), (2) fem grafiske analyser (20 poeng) og (3) fem analytiske spørsmål (50 poeng). **Totalt antall poeng er 100.**
- Del 1 omfatter 30 fleirvalgsspørsmål med tilfeldig rekkefølge og orden på svaralternativa.
- **Marker for valgt svaralternativ – kun et svaralternativ per spørsmål. Hvert spørsmål teller 1.0 poeng. Det er ikke fratrukk for feil svar på et spørsmål.**
- Del 2 og 3 kommer som egen samla del når du er ferdig med denne delen (del 1).
- **Når du har sendt inn del 1, kan du gå til del 2 og 3 i WiseFlow med følgende forbehold: Oppgaveteksten for del 2 og 3 åpner først kl 14:10.**

Lykke til!

DEL 1: Fleirvalg (30 POENG – ETT svaralternativ – verdt 1 poeng)

1. Handlingsregelen sier at:
 - a. Overskuddet fra petroleumsvirksomheten skal investeres internasjonalt
 - b. Man kan ikke overføre meir til statsbudsjettet enn tilførselen av midler til fondet. Slik opprettholdes forventningsverdien av fondet
 - c. **Man kan ikke overføre meir til statsbudsjettet fra Pensjonsfond utland enn at verdien til fondet forventes å bli opprettholdt**
 - d. Bruken av oljepenger i norsk økonomi må være liten nok til å unngå Hollandsk syke
2. Hollandsk syke innebærer at:
 - a. Statsbudsjettet er for ekspansivt slik at økonomien trues av inflasjon
 - b. Inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs gjør at lønnsnivået blir for høgt
 - c. **Konkurransutsatt sektor i et land rammes av at landet overforbruker inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs**
 - d. Inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs gjør at egen valuta blir for sterk

3. BNP for en lukka økonomi uttrykkes på tre ulike måter. Følgende alternativ uttrykker **ikke** BNP for en lukka økonomi:
- $C + I + G$
 - Arbeidsinntekt + kapitalinntekt
 - Verdiskaping i en økonomi minus verdien av naturressursene som brukes i produksjonen**
 - Summen av verdien til sluttbruker av varer og tjenester minus summen av verdien av innsatsfaktorene for å produsere disse varene og tjenestene
4. Prisen på likviditet er gitt ved:
- Kostnadene med likviditetsfella
 - Pengemarkedsrenta**
 - Styringsrenta
 - Kapitalmarkedsrenta
5. Sammenlikna med autarki fører internasjonal handel normalt til:
- Høgere klimagassutslipp per produsert enhet
 - Høgere ressursbruk per produsert enhet
 - Lågere ressursbruk per produsert enhet**
 - Lågere velferd for de fattigste landa
6. Den mest sentrale faktoren for høgere sysselsettingsandel i Norge etter 1970 er:
- Bedre helse
 - Redusert pensjonsalder som fører til at grunnlaget man regner sysselsetting fra, blir lågere
 - Olje- og gassektoren
 - Gradvis bedre barnehagedekning**
7. Politisk uro i et land har spesielt store og raske virkninger for:
- De utenlandske investeringene**
 - Den innenlandske produksjonen av nødvendighetvarer som f.eks. mat
 - Samla innenlandsk produksjon
 - Fordeling av godene
8. Q og X er hhv. import og eksport. Følgende skrivemåte av nasjonalregnskapslikninga framhever tilbudssida til innenlandske forbrukere i en åpen økonomi:
- $Y = C + I + G + X - Q$
 - $Y = C + I + G - X + Q$
 - $Y + Q = C + I + G + X$**
 - $Y + X = C + I + G - Q$
9. Ekspansiv finanspolitikk innebærer at:
- $T > G$
 - $T < G$**
 - Høgere marginal konsumtilbøyelighet, b , i formelen $C = a + b Y$
 - Økonomien gradvis blir bedre
10. Låg prisvekst og låge renter indikerer ofte en:
- Økonomi som er i balanse
 - Økonomi som er i ubalanse
 - Høgkonjunktur
 - Lågkonjunktur**
11. Et vanlig kjennetegn ved lågkonjunkturer er:
- For høge lønninger
 - For høge renter
 - Feilslått finanspolitikk
 - Sviktende etterspørsel**

12. Formålet med Phillipskurver er å vise:
- Det forventa bytteforholdet mellom inflasjon og arbeidsløse**
 - De skadelige virkninga for en økonomi som følge av inflasjon
 - Den empiriske sammenheng mellom vekst og sysselsetting
 - Når en økonomi står ovafor utfordringer med sysselsettinga
13. S-sektor produserer varer og tjenester som er:
- Beskytta av toll eller andre regler som reduserer importen
 - Samme type som det som offentlig sektor produserer
 - Av spesiell verdi for samfunnet
 - Naturlig beskytta fordi varen eller tjena må produseres nært der forbruket skjer**
14. Følgende forhold har vært spesielt viktige for veksten i *BNP/innbygger* i Norge etter 2. verdenskrig:
- Marshallhjelpa
 - Olje- og gassektoren
 - Omstilling**
 - Norsk arbeidsmoral
15. Det forventa bidraget til auka sosial mobilitet er størst for ei ekstra krone i skatteinntekt fra:
- Arveavgift**
 - Formuesskatt
 - Inntektsskatt
 - Meiverdiavgift
16. Blant de fire alternativa under dempes en "overopphetet" økonomi mest med:
- Reduserte skatter
 - Auka offentlig forbruk
 - Auka offentlig sparing**
 - Lågere styringsrente
17. Perspektivmeldinga som ble lagt fram i februar 2021 skiller seg mest fra de to foregående perspektivmeldingene gjennom større vektlegging av:
- Innvandring
 - Klima og miljø**
 - Arbeidslinja
 - Pensjonsreform
18. Følgende virkemiddel er spesielt egna for at fleire eldre arbeidstakere velger å jobbe noen år ekstra:
- Høgere pensjonsalder
 - Bedre helsevesen
 - Fleksible arbeidstidsordninger for eldre arbeidstakere**
 - Strengere krav (fleire år i arbeid) for å få full pensjon
19. En av de fire faktorene under bidrar til at verdien av den norske krona normalt auker:
- Underskudd på handelsbalansen med utlandet
 - Større uvisse i internasjonale markeder
 - Høgere avkastning målt i kroner fra oljefondet (Statens pensjonsfond i utlandet)
 - Høgere rentenivå i Norge**
20. Ei av de største utfordringene for norsk økonomi som følge av en åpen økonomi er:
- Konkurransen fra utlandet
 - I råvarebaserte sektorer som fiskeri og landbruk
 - Sosial dumping**
 - Arbeidsinnvandring

21. Etterspørselskurva i et arbeidsmarked gjenspeiler:
- Arbeidsproduktiviteten**
 - Konkurransen i arbeidsmarkedene
 - Alternativverdien av tid til arbeidstakerne
 - Hvor lett det er for arbeidstakerne å omstille seg
22. Lønnskampmodellen framhever bl.a.:
- Virkningene av forventninger om arbeidsproduktivitet og inflasjon i lønnsforhandlingene**
 - Virkningene av lønnskontroll på sysselsettinga
 - Virkningene av endra samla etterspørsel i en økonomi som følge av endra disponibel inntekt
 - Likevekter i arbeidsmarkedene
23. En økonomi nær NAIRU er kjennetegna ved at:
- Inflasjonen faller
 - Høg lønnsvekst ikke fører til at sysselsettinga auker i særlig grad**
 - Rentenivået faller
 - Det er overskudd på handelsbalansen med utlandet
24. EU sin økonomiske politikk med høg offentlig sparing i perioden mellom Finans- og Koronakrisa var:
- Fornuftig, fordi den har redusert omfanget av offentlig gjeld
 - Fornuftig, fordi den har frigjort økonomiske ressurser til privat sektor
 - Ufornuftig, fordi store offentlige satsinger er nødvendig når privat sektor feiler
 - Ufornuftig, fordi mange EU-land var prega av lågkonjunktur i den aktuelle perioden**
25. De **umiddelbare** økonomiske sidene ved koronakrisa kan best beskrives som:
- Et negativt etterspørselsjokk
 - Et negativt tilbudssidesjokk, i første rekke fra restriksjonene som ble innført**
 - Et kombinert negativt etterspørsels- og tilbudssidesjokk
 - Ei krise utløst av manglende beredskap
26. Norsk økonomi har til nå klart seg bra under koronakrisa sammenlikna med mange andre land fordi:
- Smitten har vært låg
 - Tilliten til regjeringa har vært høg
 - Høg beredskap mot uforutsette hendelser som en pandemi
 - Økonomien har blitt tilført midler for å unngå stor nedgang i den samla etterspørselen**
27. Utviklinga i verdensøkonomien etter Koronakrisa er meget usikker. Regjeringa bør derfor:
- Styrke konkurransevnen til norsk økonomi gjennom høgere bruk av "oljepenger"
 - Redusere norsk handel med utlandet og beskytte næringslivet ved å melde Norge ut av EØS
 - Auke tilliten internt i Norge til den økonomiske politikken ved å føre en forutsigbar og faglig basert konjunkturpolitikk samtidig som utsatte grupper loves overgangsordninger**
 - Utrede tidsavgrensa prosjekt (infrastruktur, skole) som raskt kan settes inn viss krisa melder seg
28. Landbruksorganisasjonene ønsker bedre økonomiske vilkår for bøndene. Dette er:
- Fornuftig fordi landbruket er viktig for busettinga i grisgrendte strøk av landet
 - Fornuftig for å opprettholde sjølforsyningsgraden og forsyningberedskapen for mat
 - Ufornuftig viss det reduserer nødvendig omstilling i økonomien**
 - Ufornuftig fordi det auker utgiftene på statsbudsjettet med ca 1 milliard i året
29. Biden-administrasjonen endrer den økonomiske politikken i USA til mindre vekt på skattelette og større vekt på offentlige investeringer, bl.a. i skole og infrastruktur. Dette vil sannsynligvis bidra til:
- Redusert sysselsetting
 - Redusert vekst i den gjennomsnittlige arbeidsproduktiviteten og lågere lønnssevne
 - Fortsatt aukende sosiale forskjeller
 - Auka vekst i arbeidsproduktiviteten og reduserte sosiale forskjeller**

30. Avtalen mellom Storbritannia og EU gir britene større kontroll med innvandring og egne HMS-regler. Dette fører sannsynligvis til at den britiske sysselsettinga på kort sikt (1-3 år):
- a. **Går ned på grunn av kortvarige omstillingsproblem og redusert handel med utlandet**
 - b. Auker, fordi innvandringa vil gå ned slik at det blir fleire jobber for britiske innbyggere
 - c. Auker, fordi pundet vil styrka seg, noe som fører til bedre forhold for britisk K-sektor
 - d. Auker fordi britene strammer inn på sosiale ytelser som støtte til folk uten arbeid og til funksjonshemma